EUROPESE
COMMISSIE

Brussel, 11.9.2019
COM(2019) 410 final

2019/0191 (NLE)

Voorstel voor een

BESLUIT VAN DE RAAD

betreffende het namens de Europese Unie in de Algemene Raad van de Wereldhandelsorganisatie in te nemen standpunt aangaande de vaststelling van een besluit tot verlenging van een WTO-ontheffing op grond waarvan ontwikkelingslanden die lid zijn van de WTO in een preferentiële tariefbehandeling mogen voorzien voor producten van minst ontwikkelde landen

TOELICHTING

1. ONDERWERP VAN HET VOORSTEL

Dit voorstel betreft het besluit tot bepaling van het namens de Unie in de Algemene Raad van de Wereldhandelsorganisatie ("WTO") in te nemen standpunt aangaande de voorgenomen vaststelling van een besluit tot verlenging van een WTO-ontheffing op grond waarvan ontwikkelingslanden die lid zijn van de WTO in een preferentiële tariefbehandeling mogen voorzien voor minst ontwikkelde landen.

2. ACHTERGROND VAN HET VOORSTEL

2.1. Overeenkomst van Marrakesh tot oprichting van de Wereldhandelsorganisatie

De Overeenkomst van Marrakesh tot oprichting van de Wereldhandelsorganisatie ("WTO-overeenkomst") is op 1 januari 1995 in werking getreden.

De Europese Unie is partij bij de overeenkomst.

2.2. De Ministeriële conferentie en de Algemene Raad van de Wereldhandelsorganisatie

Krachtens artikel IV, lid 1, van de WTO-overeenkomst is de ministeriële conferentie bevoegd om besluiten te nemen inzake alle aangelegenheden vallend onder Multilaterale Handelsovereenkomsten.

Krachtens artikel IV, lid 2, van de WTO-overeenkomst wordt in de periode tussen de bijeenkomsten van de Ministeriële Conferentie haar taken verricht door de Algemene Raad.

Krachtens artikel IX, lid 1, neemt de WTO gewoonlijk besluiten door middel van consensus.

2.3. De beoogde handeling van de Algemene Raad van de WTO

Krachtens artikel IX, lid 3, van de WTO-overeenkomst kan in uitzonderlijke omstandigheden ontheffing worden verleend van een aan een lid opgelegde verplichting.

Op verzoek van Chili, China, India, Thailand en Turkije ("de mede-indieners") stelt de Algemene Raad van de WTO een besluit vast tot verlenging van de bestaande WTO-ontheffing op grond waarvan ontwikkelingslanden die WTO-lid zijn in een preferentiële tariefbehandeling mogen voorzien voor minst ontwikkelde landen (MOL's), overeenkomstig artikel IX, leden 3 en 4, van de WTO-overeenkomst ("de beoogde handeling").

De bestaande ontheffing voor minst ontwikkelde landen is vervallen op 30 juni 2019. De beoogde handeling strekt er derhalve toe de ontheffing te verlengen van 1 juli 2019 tot en met 30 juni 2029.

De beoogde handeling zal bindend zijn voor de leden van de WTO, overeenkomstig artikel IX, lid 3, alsook artikel II, lid 2, van de WTO-overeenkomst, dat luidt als volgt: "De overeenkomsten en bijbehorende juridische instrumenten opgenomen in de Bijlagen 1, 2 en 3 [...] vormen een integrerend onderdeel van deze Overeenkomst, en zijn bindend voor alle leden.".

3. NAMENS DE UNIE IN TE NEMEN STANDPUNT

De mede-indieners hebben verzocht om de bestaande WTO-ontheffing van de verplichtingen uit hoofde van artikel I, lid 1, van de GATT 1994 te verlengen, teneinde ontwikkelingslanden die WTO-lid zijn toe te staan om vanaf 1 juli 2019 tot en met 30 juni 2029 in een preferentiële tariefbehandeling te voorzien voor producten van de MOL's die door de Verenigde Naties als

zodanig zijn aangewezen, zonder dat zij verplicht zijn dezelfde tariefpercentages ook toe te passen op soortgelijke producten van andere leden.

De mede-indieners hebben het verzoek ingediend overeenkomstig artikel IX, leden 3 en 4, van de WTO-overeenkomst. Zij rechtvaardigen het verzoek met de bijzondere kwetsbaarheid van de MOL's en de bijzondere structurele moeilijkheden waarmee deze landen in de wereldeconomie te kampen hebben, alsmede het belang van het verbeteren van hun daadwerkelijke deelname aan het multilaterale handelssysteem door hun een adequate markttoegang te verlenen ter ondersteuning van de diversificatie van hun productie en uitvoerbasis.

Het gaat hier om de tweede verlenging van de ontheffing voor preferentiële tariefbehandeling, die oorspronkelijk op 15 juni 1999 was toegekend voor een periode tot en met 30 juni 2009[1] en op 27 mei 2009 werd verlengd tot en met 30 juni 2019[2].

De verlenging van die ontheffing zou geen negatieve invloed hebben op de economie van de Unie, noch op de handelsbetrekkingen met de begunstigden van de ontheffing. De Unie verstrekt een volledige rechten- en quotavrije toegang aan de MOL's via haar "alles-behalve-wapens"-initiatief en ondersteunt de inspanningen van andere WTO-leden, waaronder ontwikkelingslanden, om ook in een preferentiële tariefbehandeling te voorzien voor de MOL's. De Unie is voorts van mening dat een rechtsinstrument noodzakelijk is om ontwikkelingslanden in staat te stellen dergelijke preferenties te verlenen, aangezien de machtigingsclausule van de WTO alleen de ontwikkelde lidstaten in staat stelt dit te doen. Het door de Unie in de Algemene Raad in te nemen standpunt moet derhalve zijn dat de verlenging van de ontheffing wordt ondersteund.

4. RECHTSGRONDSLAG

4.1. Procedurele rechtsgrondslag

4.1.1. Beginselen

Artikel 218, lid 9, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) voorziet in de vaststelling van besluiten tot bepaling van "de standpunten die namens de Unie worden ingenomen in een krachtens een overeenkomst opgericht lichaam, wanneer dit lichaam handelingen met rechtsgevolgen vaststelt, met uitzondering van handelingen tot aanvulling of wijziging van het institutionele kader van de overeenkomst".

Het begrip "handelingen met rechtsgevolgen" omvat handelingen met bindend rechtsgevolg uit hoofde van de op het betrokken lichaam toepasselijke bepalingen van internationaal recht. Onder dit begrip vallen tevens instrumenten die niet bindend zijn op grond van internationaal recht, maar die een "beslissende invloed [kunnen hebben] op de inhoud van de regelgeving die de wetgever van de Unie vaststelt"[3].

4.1.2. Toepassing op het onderhavige geval

De Algemene Raad van de WTO is een lichaam dat is opgericht krachtens een overeenkomst, namelijk de WTO-overeenkomst.

De door de Algemene Raad vast te stellen handeling is een handeling met rechtsgevolgen. De beoogde handeling zal overeenkomstig artikel II, lid 2, en artikel IX, lid 3, van de WTO-overeenkomst bindend zijn op grond van internationaal recht.

---

1 WT/L/304.

2 WT/L/759.

3 Arrest van het Hof van Justitie van 7 oktober 2014, Duitsland/Raad, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, punten 61 tot en met 64.

De beoogde handeling strekt niet tot aanvulling of wijziging van het institutionele kader van de overeenkomst.

De procedurele rechtsgrondslag voor het voorgestelde besluit is derhalve artikel 218, lid 9, VWEU.

4.2. Materiële rechtsgrondslag

4.2.1. Beginselen

De materiële rechtsgrondslag voor een overeenkomstig artikel 218, lid 9, VWEU vast te stellen besluit wordt in de eerste plaats bepaald door de doelstelling en de inhoud van de beoogde handeling ten aanzien waarvan namens de Unie een standpunt wordt ingenomen. Wanneer de beoogde handeling een tweeledige doelstelling heeft of bestaat uit twee componenten, waarvan er een kan worden gezien als hoofddoelstelling of hoofdcomponent, terwijl de andere doelstelling of de andere component slechts ondergeschikt is, moet het overeenkomstig artikel 218, lid 9, VWEU vast te stellen besluit op één materiële rechtsgrondslag worden gebaseerd, namelijk die welke vereist is voor de hoofddoelstelling of de hoofdcomponent dan wel de belangrijkste doelstelling of component.

4.2.2. Toepassing op het onderhavige geval

De doelstelling en de inhoud van de beoogde handeling hebben in de eerste plaats betrekking op het gemeenschappelijk handelsbeleid.

De materiële rechtsgrondslag voor het voorgestelde besluit is derhalve artikel 207, lid 4, eerste alinea, VWEU.

4.3. Conclusie

De rechtsgrondslag voor het voorgestelde besluit is artikel 207, lid 4, eerste alinea, in samenhang met artikel 218, lid 9, VWEU.

5. BEKENDMAKING VAN DE BEOOGDE HANDELING

Aangezien de handeling van de Algemene Raad van de WTO tot uitvoering strekt van de bepalingen van de WTO-overeenkomst betreffende ontheffingen, is het passend deze handeling na de vaststelling ervan bekend te maken in het Publicatieblad van de Europese Unie.

2019/0191 (NLE)

Voorstel voor een

BESLUIT VAN DE RAAD

betreffende het namens de Europese Unie in de Algemene Raad van de Wereldhandelsorganisatie in te nemen standpunt aangaande de vaststelling van een besluit tot verlenging van een WTO-ontheffing op grond waarvan ontwikkelingslanden die lid zijn van de WTO in een preferentiële tariefbehandeling mogen voorzien voor producten van minst ontwikkelde landen

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 207, lid 4, eerste alinea, in samenhang met artikel 218, lid 9,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Overwegende hetgeen volgt:

(1) De Overeenkomst van Marrakesh tot oprichting van de Wereldhandelsorganisatie ("WTO-overeenkomst") is op 1 januari 1995 in werking getreden.

(2) In artikel II, lid 2, van de WTO-overeenkomst wordt bepaald dat "[d]e overeenkomsten en bijbehorende juridische instrumenten opgenomen in de Bijlagen 1, 2 en 3 (hierna te noemen "Multilaterale Handelsovereenkomsten") een integrerend onderdeel [vormen] van deze Overeenkomst, en bindend [zijn] voor alle leden.".

(3) Overeenkomstig artikel IX, lid 3, kan de Ministeriële Conferentie in uitzonderlijke omstandigheden besluiten een lid van een door de WTO-overeenkomst of een multilaterale handelsovereenkomst opgelegde verplichting te ontheffen.

(4) Bij artikel IX, leden 3 en 4, van de WTO-overeenkomst worden de procedures vastgelegd voor het verlenen van ontheffingen betreffende de multilaterale handelsovereenkomsten in de bijlagen 1A, 1B of 1C bij de WTO-overeenkomst en de bijlagen daarbij.

(5) Krachtens artikel IV, lid 1, van de WTO-overeenkomst is de ministeriële conferentie bevoegd om besluiten te nemen inzake alle aangelegenheden vallend onder multilaterale handelsovereenkomsten.

(6) Krachtens artikel IV, lid 2, van de WTO-overeenkomst worden in de periode tussen de bijeenkomsten van de Ministeriële Conferentie van de Wereldhandelsorganisatie ("WTO") haar taken verricht door de Algemene Raad van de WTO. Krachtens artikel IX, lid 1, neemt de WTO gewoonlijk besluiten door middel van consensus.

(7) Op 15 juni 1999 hebben de WTO-leden een ontheffing verleend van de verplichtingen uit hoofde van artikel I, lid 1, van de GATT 1994, zodanig dat ontwikkelingslanden die lid zijn van de WTO tot 30 juni 2009 in een preferentiële tariefbehandeling mochten voorzien voor producten van minst ontwikkelde landen die door de Verenigde Naties als zodanig zijn aangewezen, zonder dat zij verplicht waren dezelfde tarieven ook toe te passen op soortgelijke producten van andere leden. Op 27 mei 2009 hebben de WTO-leden de ontheffing verlengd van 1 juli 2009 tot en met 30 juni 2019.

(8) Overeenkomstig artikel IX, leden 3 en 4, van de WTO-overeenkomst hebben Chili, China, India, Thailand en Turkije ("de mede-indieners") een verzoek ingediend bij de Algemene Raad om een besluit te nemen tot verlenging van de bestaande WTO-ontheffing teneinde ontwikkelingslanden die WTO-lid zijn, toe te staan vanaf 1 juli 2019 tot en met 30 juni 2029 in een preferentiële tariefbehandeling te voorzien voor producten uit de minst ontwikkelde landen.

(9) De mede-indieners rechtvaardigen het verzoek met de bijzondere kwetsbaarheid van de minst ontwikkelde landen en de bijzondere structurele moeilijkheden waarmee deze landen in de wereldeconomie te kampen hebben, alsmede het belang van het verbeteren van hun daadwerkelijke deelname aan het multilaterale handelssysteem door hun een adequate markttoegang te verlenen ter ondersteuning van de diversificatie van hun productie en uitvoerbasis.

(10) De verlenging van die ontheffing zou geen negatieve invloed hebben op de economie van de Unie, noch op de handelsbetrekkingen van de Unie met de begunstigden van de ontheffing. Bovendien verstrekt de Unie een volledige rechten- en quotavrije toegang aan minst ontwikkelde landen via haar "alles-behalve-wapens"-initiatief en ondersteunt zij de inspanningen van andere WTO-leden om ook een preferentiële tariefbehandeling te verlenen aan minst ontwikkelde landen.

(11) Derhalve is het passend het door de Europese Commissie namens de Unie in de Algemene Raad van de WTO in te nemen standpunt te bepalen ter ondersteuning van het verzoek van de mede-indieners om verlenging van de ontheffing overeenkomstig artikel 218, lid 9, VWEU, aangezien de verlenging van de ontheffing bindend zal zijn voor de leden van de WTO,

HEEFT HET VOLGENDE BESLUIT VASTGESTELD:

Artikel 1

Het door de Europese Commissie namens de Unie in de Algemene Raad van de Wereldhandelsorganisatie in te nemen standpunt is dat de verlenging van een WTO-ontheffing op grond waarvan ontwikkelingslanden die lid zijn van de WTO van 1 juli 2019 tot en met 30 juni 2029 in een preferentiële tariefbehandeling mogen voorzien voor producten van oorsprong uit minst ontwikkelde landen, wordt ondersteund.

Artikel 2

Dit besluit is gericht tot de Commissie.

Gedaan te Brussel,

Voor de Raad
De voorzitter